COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 12.11.2009
COM(2009)630 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

PROGRESE ÎNREGISTRATE ÎN DIRECȚIA ÎNDEPLINIRII OBIECTIVELOR PROTOCOLULUI DE LA KYOTO

(în temeiul articolului 5 din Decizia 280/2004/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind un mecanism de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de punere în aplicare a Protocolului de la Kyoto)

{SEC(2009)1581}

CUPRINS

1. REZUMAT 3

2. PROGRESE EFECTIVE ÎNREGISTRATE ÎNTRE 1990 ȘI 2007 6

2.1. Evoluția emisiilor de GES 6

2.2. Emisii și intensități de GES pe locuitor în 2007 7

2.3. Emisiile de GES din 2007, comparativ cu cele din 2006 8

2.4. Tendința emisiilor în principalele sectoare 9

3. PROGRESE PRECONIZATE PENTRU ATINGEREA OBIECTIVULUI DE LA KYOTO 11

3.1. Proiecții ale statelor membre 11

3.1.1. UE-15 11

3.1.2. UE-12 11

3.1.3. UE-27 12

3.2. Implementarea Programului european privind schimbările climatice (*European Climate Change Programme* - ECCP) 14

3.3. Implementarea schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS) . 15

3.3.1. Prima perioadă de comercializare (2005 – 2007) 15

3.3.2. A doua perioadă de comercializare (2008 – 2012) 15

3.3.3. Utilizarea mecanismelor de execuție comună și de dezvoltare curată (JI/CDM) de către operatori 16

3.4. Utilizarea proiectată a mecanismelor de la Kyoto de către autoritățile publice 16

3.5. Utilizarea proiectată a rezervoarelor de carbon 17

4. SITUAȚIA ÎN ȚĂRILE CANDIDATE LA UE 17

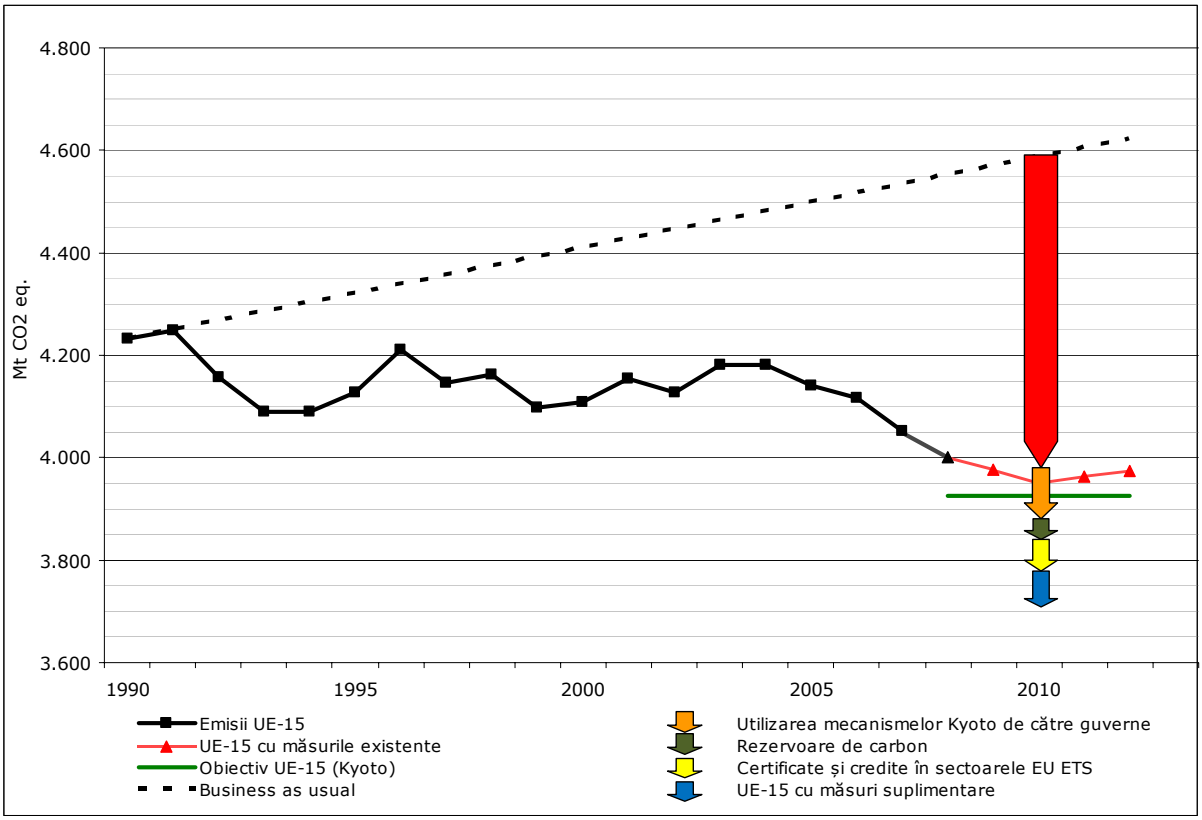
1. REZUMAT

Către atingerea obiectivelor de la Kyoto, 2008-2012

În temeiul Protocolului de la Kyoto, statele UE-15 au convenit să își reducă emisiile de gaze cu efect de seră (GES) până în 2008-2012 cu 8 % față de nivelul din anul de referință[1]. Pe baza celor mai recente date de inventar din 2007[2], emisiile totale de GES în UE-15 au scăzut pentru cel de-al treilea an consecutiv, fiind cu 5,0 % sub nivelurile din anul de referință, exclusiv emisiile provenite din activitățile legate de utilizarea terenurilor, schimbarea utilizării terenurilor și silvicultură (*Land Use, Land Use Change and Forestry* – LULUCF). Emisiile de GES ale UE-15 au scăzut, în timp ce economia a înregistrat o creștere semnificativă. Începând cu 1990, economia statelor UE-15 (exprimată ca PIB) a crescut cu aproape 44 %.

În 2007, emisiile de GES ale UE-15 au scăzut cu 1,6 % față de 2006, în timp ce PIB-ul UE-15 a crescut cu 2,7 %. Proiecțiile[3] prezentate în figura 1 indică faptul că UE-15 va atinge obiectivele de la Kyoto. Evaluarea ex-post[4] a impactului politicilor de mediu asupra emisiilor de GES în UE-15 între 1990 și 2005 arată că emisiile de GES s-au redus cu 7,6 % (aproximativ 350 Mt echivalent CO_2).

Figura 1: Emisii efective și proiectate pentru UE-15

Notă: săgețile se bazează pe media anilor 2008-2012 și, prin urmare, nu corespund exact valorilor din 2010 ale emisiilor prognozate.
Sursă: AEM, Comisia Europeană

În perioada de angajament, cinci state membre (Franța, Germania, Grecia, Suedia și Regatul Unit) au estimat că, pe baza politicilor și măsurilor existente, vor avea emisii care le vor permite atingerea obiectivelor. Dacă se ține seama de toate măsurile, inclusiv utilizarea

rezervoarelor de carbon și achiziționarea de certificate de către guverne și sectoarele EU ETS, se anticipează că alte nouă state membre își vor atinge obiectivul care le-a fost atribuit prin acordul de partajare a sarcinii (*burden sharing*). În prezent există un singur stat membru (Austria) cu privire la care se preconizează că vor exista dificultăți în îndeplinirea angajamentului de reducere a emisiilor de GES.

Metodologia pentru estimarea efectului EU ETS trebuie să fie robustă și coerentă și necesită îmbunătățiri, de aceea este posibil ca efectul EU ETS prezentat în raportul de față să fie supraestimat.

UE-15 a înregistrat progrese în ceea ce privește obiectivul de la Kyoto, iar obiectivul global UE-15 va fi îndeplinit colectiv. Proiecțiile actuale arată că obiectivul va fi chiar depășit.

În pofida faptului că în majoritatea celor 12 state membre noi emisiile ar urma, conform proiecțiilor, să crească între 2007 și 2010, nouă dintre acestea, care și-au asumat îndeplinirea unui obiectiv în cadrul Protocolului de la Kyoto[5], ar trebui să își atingă sau chiar să își depășească obiectivele Kyoto exclusiv pe baza politicilor și măsurilor existente. Slovenia preconizează că își va atinge obiectivul (Kyoto) atunci când măsurile existente și cele planificate vor da roade așa cum se așteaptă.

În 2007, emisiile totale de GES din UE-27 au fost cu 12,5 % sub nivelul din anul de referință, exclusiv emisiile și îndepărtările aferente activităților LULUCF, și cu 1,2 % sub nivelul din 2006. Economia UE-27 a înregistrat o creștere de 2,9 % între 2006 și 2007.

În plus, conform datelor provizorii pentru 2008[6], emisiile din statele membre UE-15 au scăzut cu 1,2 puncte procentuale, ele situându-se cu 6,2 % sub nivelul din anul de referință. Se estimează că emisiile din UE-27 au scăzut cu 1,1 puncte procentuale, situându-se la un nivel cu 13,6 % mai scăzut decât în anul de referință. Aceste cifre reflectă efectele recesiunii economice mondiale care nu a influențat datele privind emisiile GES din 2007.

Noi măsuri necesare pentru atingerea ambițiosului obiectiv al UE pentru anul 2020

În decembrie 2008, a fost convenit pachetul legislativ privind schimbările climatice și energia propus de Comisia Europeană în ianuarie 2008[7]. Pentru întâia oară, o serie de acte juridice oferă un pachet integrat și ambițios de politici și măsuri pentru a aborda schimbările climatice până în 2020 și după această perioadă.

Începând cu anul 2013, efortul total al UE de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră cu 20 % față de 1990 până în 2020 va fi distribuit între sectoarele EU ETS și non-ETS după cum urmează: a) o reducere de 21 % a emisiilor din sectorul EU ETS față de 2005; b) o reducere de aproximativ 10 % față de 2005 pentru sectoarele care nu sunt acoperite de EU ETS. Luate împreună, acestea reprezintă o reducere totală de -20 % față de 1990, ceea ce înseamnă, de asemenea, -14 % față de 2005. Este necesară o reducere mai mare în sectorul EU ETS deoarece este mai eficient din punct de vedere al costurilor să se reducă emisiile în sectoarele acoperite de ETS decât în alte sectoare, care nu sunt acoperite de sistem.

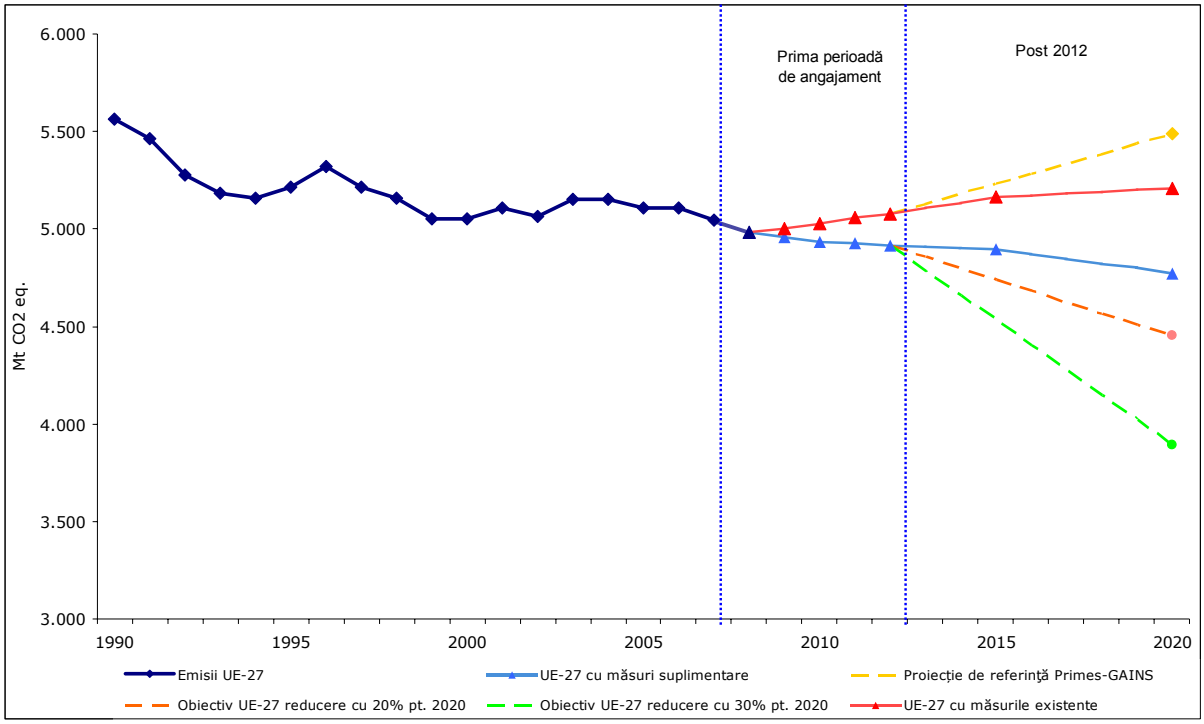
Sectoarele din afara EU ETS constituie în prezent aproximativ 60 % din emisiile totale de GES din UE. De regulă, se va lăsa la latitudinea statelor membre definirea și implementarea unor politici și măsuri în aceste sectoare, deși un număr important de măsuri la nivelul UE în domenii precum standardele de eficiență energetică, emisiile reduse de CO_2 provenite de la automobile și gestionarea deșeurilor vor contribui, de asemenea, la reducerea emisiilor. Pentru

aceste sectoare non-ETS au fost stabilite obiective individuale pentru statele membre în conformitate cu nivelurile relative ale PIB-ului efectiv și proiectat pe locuitor.

Noul pachet de măsuri privind schimbările climatice și energia cuprinde, de asemenea, obiective obligatorii din punct de vedere juridic vizând creșterea ponderii energiilor regenerabile în mixul energetic până în 2020, norme noi privind captarea și stocarea carbonului, norme noi privind subvențiile ecologice, precum și reducerea emisiilor de CO_2 provenite de la automobile și ameliorarea calității carburanților.

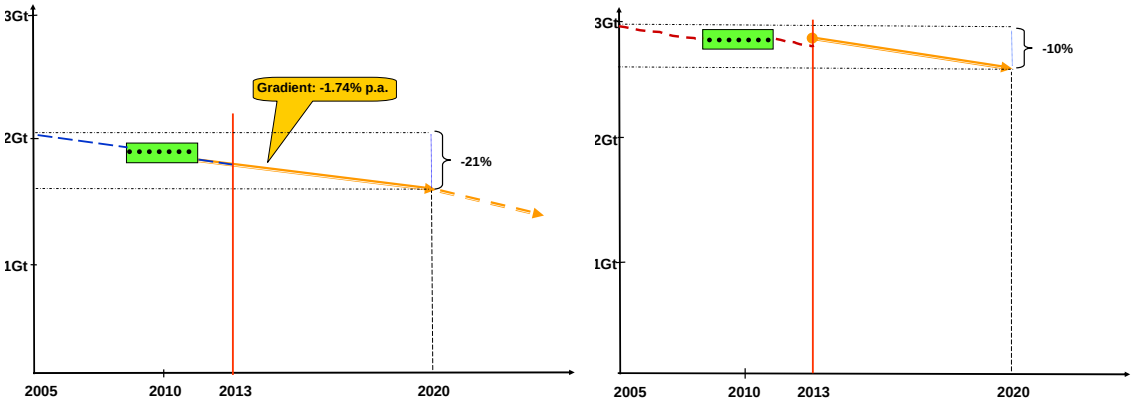
Figura 2 ilustrează decalajul considerabil existent între proiecțiile statelor membre pentru 2020 și obiectivele UE pentru același an (-20 % și, respectiv, -30 %), din care rezultă că UE va trebui să își reducă emisiile mult mai rapid după 2012 față de perioada 1990-2012. În funcție de obiectivul efectiv, reducerile de emisii în 2020 vor trebui să se ridice la 1 000 – 1 500 Mt echivalent CO_2 față de situația de referință. Aceasta evidențiază necesitatea ca UE și statele sale membre să adopte și să implementeze noua legislație cât mai curând posibil.

Figura 2. Emisiile actuale și preconizate pentru UE-27

începând din 2013

EU ETS **sectoare non-ETS**

Notă: Graficul cuprinde proiecțiile de bază actualizate Primes-GAINS pentru 2007. Graficele de mai sus pentru EU ETS și non-ETS reprezintă o estimare; cifrele finale vor fi disponibile în conformitate cu dispozițiile relevante ale Directivei 2009/29/CE[9] și ale Deciziei 406/2009/CE[10]. **Sursă**: AEM, Comisia Europeană

2. PROGRESE EFECTIVE ÎNREGISTRATE ÎNTRE 1990 ȘI 2007

2.1. Evoluția emisiilor de GES

Evoluția la nivel general a emisiilor de GES ale Uniunii Europene este puternic influențată de cei mai mari doi producători de emisii, Germania și Regatul Unit, care generează aproximativ o treime din emisiile totale de GES ale UE-27. În 2007, cele două state membre au reușit să reducă emisiile de GES cu 394 Mt echivalent CO_2 față de nivelul din 1990.

Principalele motive ale acestei evoluții pozitive în Germania (-21 % în perioada 1990-2007) sunt restructurarea economică a celor cinci landuri noi după reunificarea Germaniei și continuarea creșterii randamentului centralelor electrice și termice, precum și utilizarea combinată a energiei electrice și a energiei termice. Reducerea emisiilor de GES în Regatul Unit (-17 % în perioada 1990-2007) s-a datorat în principal liberalizării pieței energetice și trecerii ulterioare de la utilizarea combustibililor pe bază de cărbune și petrol la cei pe bază de gaz în producerea de electricitate, precum și măsurilor de reducere a emisiilor de N_2O în sectorul producției de acid adipic.

Italia și Franța ocupă locurile trei și patru în clasamentul celor mai mari producători de emisii, fiecare cu 11 %. În 2007, emisiile de GES ale Italiei au fost cu aproximativ 7 % peste nivelul din 1990. Creșterile observate, începând din 1990, în ceea ce privește emisiile de GES ale Italiei se datorează în primul rând transportului rutier, producerii de energie electrică și termică și rafinării petrolului. În 2007, emisiile de GES ale Franței au fost cu 6 % sub nivelul din 1990. S-au înregistrat reduceri importante ale emisiilor de N_2O cauzate de producerea acidului adipic, însă emisiile de CO_2 generate de transportul rutier au crescut considerabil între 1990 și 2007.

Spania și Polonia ocupă locurile cinci și șase în clasamentul principalelor țări producătoare de emisii din UE-27, cu câte 9 % și, respectiv, 8 % din totalul emisiilor de GES din UE-27. În Spania, emisiile au crescut cu 54 % între 1990 și 2007. Acest fapt s-a datorat în mare parte creșterii emisiilor generate de transportul rutier, de producerea de energie electrică și termică și de industriile producătoare. Emisiile de GES ale Poloniei au scăzut cu 13 % între 1990 și 2007 (-29 % începând din anul de referință care, în cazul Poloniei, este 1988). Principalii factori care au determinat reducerea emisiilor Poloniei, precum în cazul altor state membre

din Europa Centrală și de Est, au fost declinul industriei grele, caracterizată de ineficiență energetică, și restructurarea generală a economiei la sfârșitul anilor '80 și începutul anilor '90. Excepția notabilă o constituie transporturile (în special transportul rutier), sector în care emisiile au crescut.

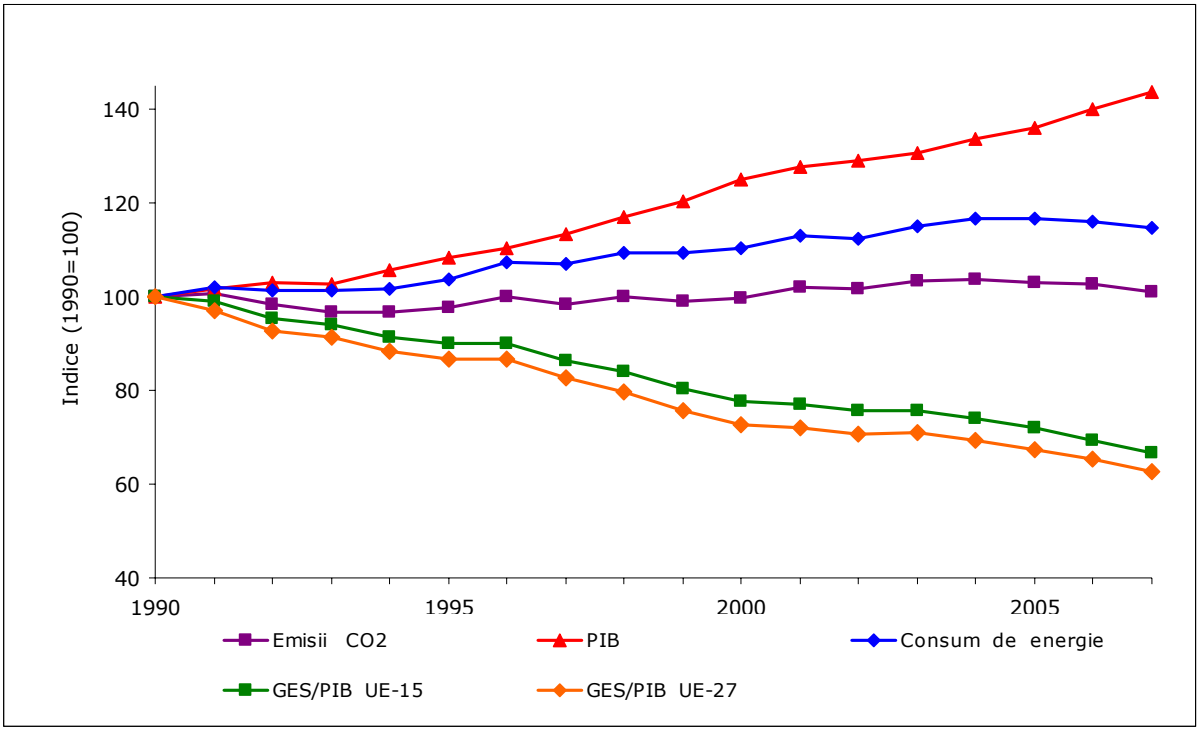
În 2007, emisiile de GES din 8 state membre au fost superioare nivelurilor din anul de referință, în timp ce în celelalte 17 state membre emisiile s-au situat sub nivelurile respective. Cipru și Malta nu și-au asumat angajamente privind reducerea emisiilor în temeiul Protocolului de la Kyoto. În aceste țări, emisiile din 2007 s-au situat peste nivelurile din 1990. Variațiile procentuale ale emisiilor de GES dintre anul de referință și anul 2007 sunt cuprinse între -53,4 % (Letonia) și +52,6 % (Spania).

2.2. Emisii și intensități de GES pe locuitor în 2007

Emisiile, atât în UE-15, cât și în UE-27, au urmat o tendință descendentă, în timp ce economia a cunoscut o creștere semnificativă. Aceasta ar putea indica apariția unei disocieri relative a creșterii emisiilor de GES în raport cu creșterea PIB-ului, începând cu 1993 în UE-15 și cu 1996 în UE-27. Între 1990 și 2007, PIB-ul în UE-27 a crescut cu 45 %, în timp ce emisiile au scăzut cu 9 %, iar în UE-15 PIB-ul a crescut cu 44 %, emisiile de GES scăzând cu 4 %.

Toate statele membre ale UE, cu excepția Ciprului, Portugaliei și Spaniei, și-au redus în mod semnificativ emisiile în timp ce economiile acestora au cunoscut o creștere puternică între 1990 și 2007. O puternică creștere economică însoțită de scăderea emisiilor s-a observat în special în cazul statelor membre din Europa Centrală și de Est, datorită transformărilor din sectorul producției, bazat pe o industrie grea ineficientă.

Figura 3: Intensitatea GES pentru UE-15 și UE-27, PIB-ul, consumul de energie și emisiile de CO_2 pentru UE-15

În 2007, emisiile pe locuitor în UE-27 au fost în medie de 10,2 tone echivalent CO_2. În UE-15, media a fost de 10,3 tone echivalent CO_2 pe locuitor, cu o scădere de 0,4 tone echivalent CO_2 față de 2006 sau de 1,3 tone echivalent CO_2 față de 1990. Cu toate acestea, emisiile de GES pe cap de locuitor în țările europene prezintă diferențe semnificative de la o țară la alta. Emisiile pe locuitor sunt corelate cu intensitatea energetică și cu mixul energetic din fiecare țară (a se vedea, de asemenea, figura 2 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei).

În anii '90, emisiile pe locuitor au scăzut în întreaga UE. Cu toate acestea, între 2000 și 2007, acestea s-au redus cu 5,1 % în UE-15, însă au înregistrat o creștere de 7,1 % în UE-12. Între 1990 și 2007, emisiile de GES pe locuitor au crescut cel mai mult în Spania, Portugalia, Cipru și Malta.

2.3. Emisiile de GES din 2007, comparativ cu cele din 2006

Între 2006 și 2007, emisiile din UE-27 au scăzut cu 59,8 Mt echivalent CO_2 (1,2 %), în timp ce în UE-15 emisiile au scăzut cu 64,0 Mt echivalent CO_2 (1,6 %), în celelalte state membre emisiile crescând ușor cu 4,2 Mt echivalent CO_2 (0,6 %). Emisiile de GES au scăzut ori s-au menținut la aceleași cote în toate statele membre UE-15, cu excepția Greciei și Spaniei. Emisiile au crescut în majoritatea statelor UE-12, cu excepția Ungariei, Poloniei, României și Republicii Slovace.

Germania, Regatul Unit, Franța și Italia au contribuit în mod semnificativ la reducerea generală a emisiilor de GES (cu -23,9 Mt echivalent CO_2, -11,2 Mt echivalent CO_2, -10,6 Mt echivalent CO_2 și, respectiv, -10,2 Mt echivalent CO_2). Reducerea emisiilor s-a datorat în special scăderii consumului tuturor tipurilor de carburanți în gospodării și în sectorul serviciilor. Aceasta este rezultatul scăderii necesităților de încălzire în Europa, datorită faptului că iarna anului 2007 a fost mai călduroasă, precum și creșterii prețurilor la carburanți. De asemenea, toate cele patru țări menționate au înregistrat scăderi semnificative ale emisiilor din utilizarea energiei în industriile prelucrătoare. Germania a realizat cea mai semnificativă reducere a emisiilor datorită unei ierni mai călduroase, creșterii taxei pe valoarea adăugată și creșterii acute a prețurilor la carburanți pentru populație.

Emisiile totale de GES au crescut cel mai mult în Spania (9,3 Mt echivalent CO_2), Grecia (3,8 Mt echivalent CO_2) și Bulgaria (4,2 Mt echivalent CO_2). În toate cele trei țări emisiile generate de consumul public de energie electrică și termică reprezintă factorul decisiv. Estonia a înregistrat cea mai ridicată creștere relativă a emisiilor (2,8 Mt echivalent CO_2, 15 %), cauzată de creșterea cu 25 % a generării de energie electrică de la centralele termice convenționale. Lituania (1,9 Mt echivalent CO_2) și Cehia (1,7 Mt echivalent CO_2) au înregistrat, de asemenea, creșteri semnificative ale emisiilor totale de GES.

Emisiile generate de transportul rutier au continuat să crească în majoritatea țărilor. În afara statelor din UE-15 (în special Danemarca, Irlanda, Grecia), cele mai importante creșteri s-au înregistrat în Slovenia, Lituania, Slovacia și Letonia, datorită creșterii volumului de trafic. În Bulgaria, Germania, Franța, Luxemburg, Țările de Jos și Portugalia, emisiile generate de transportul rutier au cunoscut o scădere ușoară. În urma acesteia, rezultă o creștere de numai 1 % a emisiilor generate de transportul rutier în UE-27 și o stabilizare a emisiilor la nivelul UE-15. Cu toate acestea, vor fi necesare măsuri suplimentare pentru a ține sub control emisiile de GES din sectorul transporturilor în următorii ani.

Emisiile de gaze cu efect de seră din sectorul aviatic și naval internațional au continuat să crească în 2007, majorându-se cu 1,8 % în UE-27. Emisiile din aceste sectoare, care în

prezent nu sunt cuprinse în Protocolul de la Kyoto, au crescut în UE-27 cu 1,8 Mt CO_2 (sectorul naval) și cu 3,7 Mt CO_2 (sectorul aviatic).

2.4. Tendința emisiilor în principalele sectoare

Astfel cum se evidențiază în figura 4, cele mai semnificative sectoare sunt sectorul energetic (aprovizionare și consum) și sectorul transporturilor, care în 2007 erau responsabile pentru 80 % din totalul emisiilor UE-15. Transporturile au generat 21 % din totalul emisiilor de GES, agricultura 9 %, procesele industriale 8 %, iar deșeurile 3 %.

Scăderile înregistrate în sectorul energetic, în agricultură, în procesele industriale și deșeuri au fost contracarate parțial de creșterile semnificative din sectorul transporturilor (pentru mai multe detalii, a se vedea, de asemenea, documentul de lucru al serviciilor Comisiei). Pe scurt, în comparație cu 1990, emisiile din UE-15 au cunoscut următoarea evoluție:

– în sectorul energetic (furnizare și consum, cu excepția transporturilor), emisiile au scăzut cu 7 %,

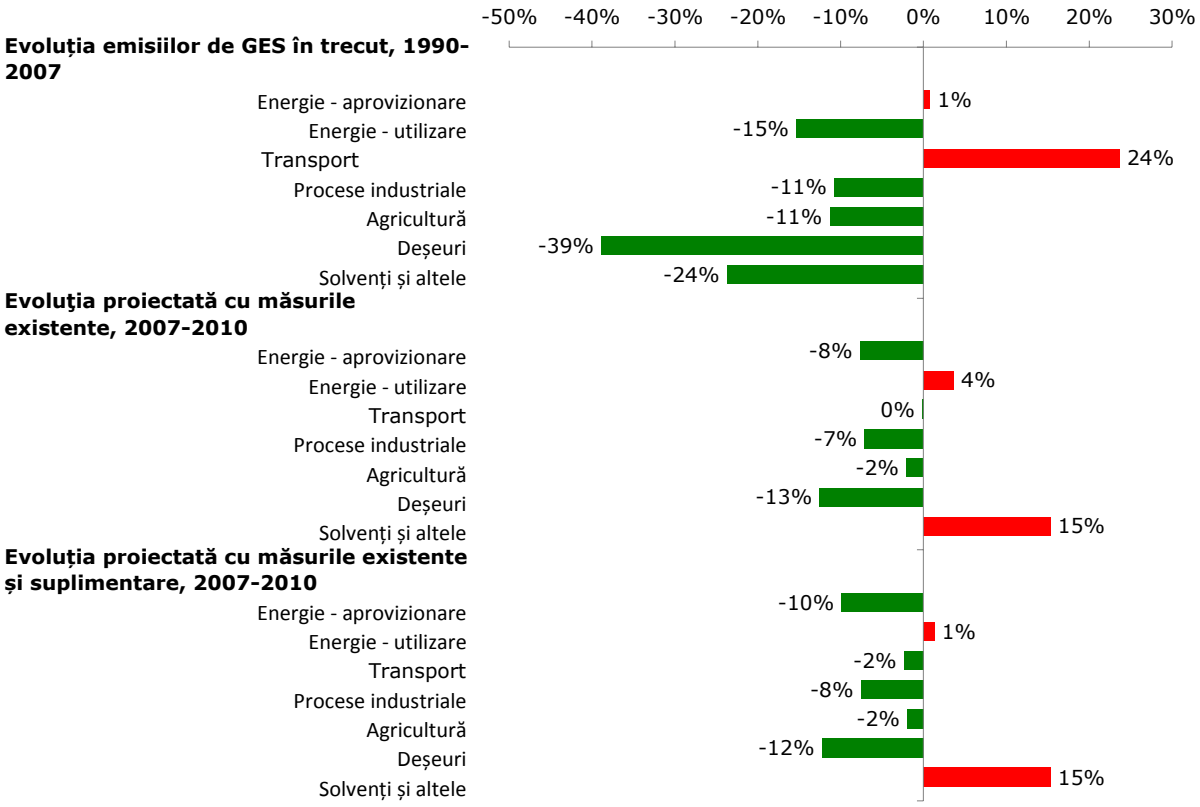
– în sectorul transporturilor, emisiile au crescut cu 24 %,

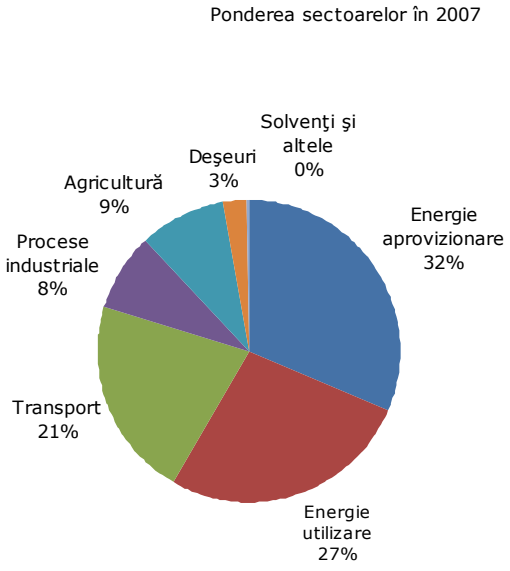
– în cadrul proceselor industriale, emisiile au scăzut cu 11 %, în principal datorită scăderii emisiilor din sectoarele de producție a acidului adipic, hidrocarburilor halogenate și hexafluorurii de sulf,

– în agricultură, emisiile au scăzut cu 11 % datorită reducerii numărului de vite și scăderii utilizării îngrășămintelor minerale și a gunoiului de grajd,

– în sectorul deșeurilor, emisiile au scăzut cu 39 % datorită reducerii emisiilor de CH_4 generate de depozitele controlate.

Figura 4: Modificarea emisiilor de GES ale UE-15 pe sectoare și ponderea fiecărui sector

Sursă: AEM

3. PROGRESE PRECONIZATE PENTRU ATINGEREA OBIECTIVULUI DE LA KYOTO

3.1. Proiecții ale statelor membre [8]

Proiecțiile privind emisiile de GES includ impactul EU ETS. Totuși, metodologia de estimare a efectului EU ETS necesită îmbunătățiri. Este nevoie de metodologii și ipoteze de lucru robuste și coerente pentru a obține proiecții mai corecte ale efectului EU ETS. Luând în considerare acest lucru, în anul care urmează se va cerceta care sunt cele mai bune metode de estimare și previzionare a efectului EU ETS și cum vor trebui îmbunătățite metodologiile prin revizuirea deciziei privind mecanismul de monitorizare.

3.1.1. UE-15

În figura 5 se prezintă proiecțiile în sectoarele non-ETS și se evaluează diferențele dintre emisiile proiectate și obiectivele din sectoarele respective. Proiecțiile cumulate pentru toate sectoarele, estimate pe baza politicilor și măsurilor naționale existente, inclusiv efectele sistemului de comercializare a certificatelor asupra emisiilor naționale, arată că, în perioada de angajament, emisiile de GES ale UE-15 vor fi cu 6,9 % sub nivelurile din anul de referință (cu un decalaj de 1,1 % față de obiectivul de la Kyoto). Dacă se ține cont de

(1) recursul autorităților publice la mecanismele de la Kyoto, care ar trebui să determine o reducere suplimentară cu 2,2 % a emisiilor, de

(2) îndepărtarea totală datorată activităților desfășurate în UE-15 și prevăzute la articolul 3 alineatele (3) și (4) din Protocolul de la Kyoto, corespunzând unei reduceri de 1,0 %, și de

(3) utilizarea de către sectoarele ETS a certificatelor și creditelor, corespunzătoare unei reduceri de 1,4 %

se preconizează că statele UE-15 își vor reduce emisiile cu peste 8,0 % în perioada de angajament, depășind astfel obiectivul de la Kyoto (-8 %). Presupunând că toate măsurile au efectele scontate, reducerea generală proiectată de emisii de GES ar putea să fie de până la 13,1 % în perioada de angajament față de nivelurile din anul de referință (inclusiv efectul de -1,6 % al măsurilor suplimentare naționale).

Cu toate acestea, având în vedere ambițiosul obiectiv al UE de reducere a emisiilor până în 2020 cu 20 % față de 1990 și pentru a asigura îndeplinirea acestuia în bune condiții, este esențial ca statele membre nu doar să asigure reducerile oportune ale emisiilor cu ajutorul politicilor și măsurilor existente, ci și să accelereze elaborarea și implementarea deplină a politicilor și măsurilor suplimentare.

3.1.2. UE-12

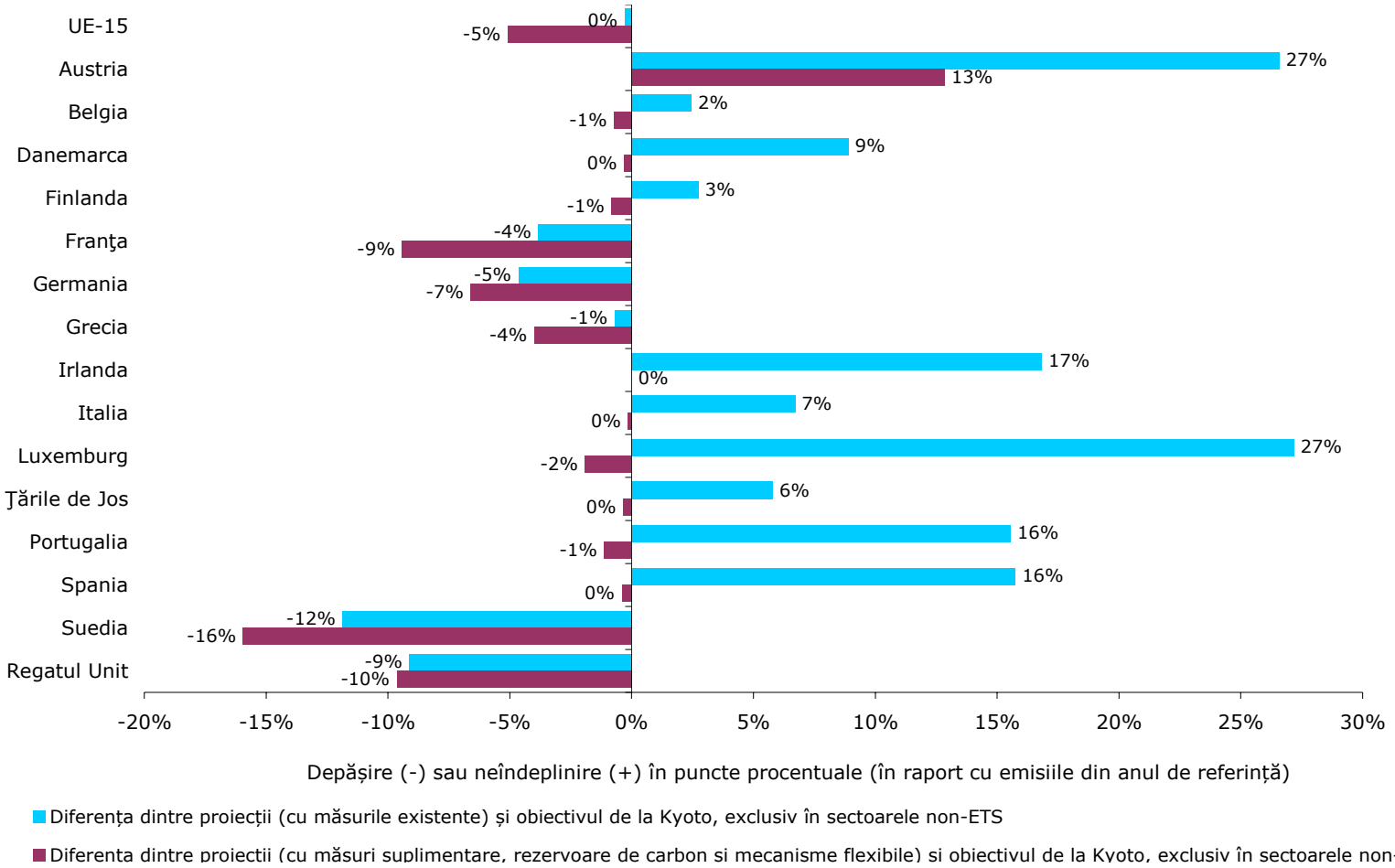
Se preconizează că emisiile cumulate, bazate pe politicile și măsurile naționale existente ale celorlalte 12 state membre, vor crește după 2007, însă vor rămâne cu aproximativ 29,8 % sub nivelurile din anul de referință în perioada de angajament. Slovenia este singurul stat membru din UE-12 care intenționează să investească în mecanismele de la Kyoto. Slovenia, Republica Cehă și Polonia intenționează să ia în calcul rezervoarele de carbon.

3.1.3. UE-27

Se preconizează că în perioada de angajament emisiile totale de GES ale UE-27 vor scădea cu aproximativ 12,8 % față de nivelurile din anul de referință. Această proiecție se bazează pe compilarea estimărilor proprii ale statelor membre, care iau în considerare toate politicile și măsurile existente la nivel național, inclusiv efectul schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii asupra emisiilor naționale. Scăderea preconizată este de 15.0 %, dacă se ține cont de achiziționarea de credite de către guverne prin mecanismele de la Kyoto și dacă se iau în calcul rezervoarele de carbon, și ar putea atinge 16,5 % dacă politicile și măsurile suplimentare vor fi aplicate la timp și vor avea rezultatele scontate.

Aceste proiecții ale emisiilor trebuie analizate din perspectiva reducerilor efective deja realizate, care reprezintă -9% pentru UE-27 și -4% pentru UE-15 între 1990 și 2007. Eforturile de reducere vor trebui așadar accelerate considerabil în întreaga UE pentru atingerea obiectivului de -20% sau de -30% până în anul 2020.

Figura 5: Diferențele relative (depășire sau neîndeplinire) între proiecțiile emisiilor de GES în sectoarele non-ETS pentru perioada de angajament și obiectivele corespunzătoare pentru 2008-2012, pe baza politicilor și măsurilor naționale „existente” și „suplimentare”, a utilizării mecanismelor de la Kyoto și a rezervoarelor de carbon (în raport cu emisiile din anul de referință)

Sursă: AEM

3.2. Implementarea Programului european privind schimbările climatice (*European Climate Change Programme* - ECCP)

La nivelul UE-27, evaluarea politicilor și măsurilor statelor membre a identificat opt politici și măsuri comune și coordonate (PMCC) preconizate a genera reduceri semnificative de emisii de GES în UE. Acestea sunt directiva EU ETS și, în sectorul aprovizionării cu energie, directiva privind energiile regenerabile (referitoare la promovarea energiei electrice produse din surse de energie regenerabile). În sectorul transporturilor, calitatea carburanților și reducerea emisiilor de CO_2 ale automobilelor au importanță semnificativă. Mai departe, în sectorul cererii de energie, directivele privind performanța energetică a clădirilor, impozitarea energiei și promovarea cogenerării (generarea combinată de energie electrică și termică) au un rol de jucat. În fine, mecanismele flexibile ale Protocolului de la Kyoto ar trebui să conducă la economii importante de emisii de GES în UE..

Pe lângă aceste opt politici și măsuri de bază, s-au identificat alte cinci PMCC care se preconizează că vor genera, de asemenea, reduceri importante la nivelul întregii UE (între 4 și 7 Mt echivalent CO_2 pentru fiecare politică în parte). Cele cinci politici sunt directiva privind depozitele de deșeuri, cerințele de eficiență aplicabile noilor cazane de apă caldă, directiva privind prevenirea și controlul integrat al poluării (IPPC), directiva privind etichetarea aparatelor și programul *Motor Challenge*, care vizează îmbunătățirea eficienței energetice a motoarelor electrice industriale.

Până în 2010, se preconizează că reducerile cele mai importante vor proveni din EU ETS și directivele privind energiile regenerabile. De asemenea, statele membre preconizează reduceri semnificative generate de piața internă a energiei, de punerea în aplicare a directivei privind performanța energetică a clădirilor și de mecanismele flexibile ale Protocolului de la Kyoto.

Cele opt politici principale sunt responsabile pentru 92 % din totalul reducerilor atribuite PMCC în UE-27. Aceasta evidențiază importanța politicilor de bază respective în sprijinirea îndeplinirii de către statele membre a angajamentelor privind reducerea emisiilor.

Evoluții recente

Pachetul de măsuri privind schimbările climatice și energia a fost convenit în decembrie 2008 și cuprinde:

(1) **Îmbunătățirea funcționării EU ETS:** Directiva 2009/29/CE[9] de modificare a Directivei 2003/87/CE în vederea îmbunătățirii și extinderii sistemului comunitar de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră.

(2) **Partajarea eforturilor privind reducerile emisiilor în sectoarele care se află în afara sferei EU ETS:** Decizia 406/2009/CE[10] privind efortul statelor membre de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră astfel încât să respecte angajamentele Comunității de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2020, stabilind angajamente naționale de reducere a emisiilor de GES care se află în afara sferei EU ETS.

(3) **Obiective obligatorii pentru sursele de energie regenerabile:** Directiva 2009/28/CE[11] privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de stabilire a unor obiective obligatorii la nivel juridic pentru fiecare stat membru pentru

a atinge obiectivul UE al ponderii de 20 % de energii regenerabile în consumul final de energie al UE până în 2020.

(4) **Captarea și stocarea carbonului:** Directiva 2009/31/CE[12] privind stocarea geologică a CO_2.

(5) **CO_2 și automobilele:** Regulamentul 443/2009[13] de stabilire a standardelor de performanță privind emisiile pentru autoturismele noi, ca parte a abordării integrate a Comunității de a reduce emisiile de CO_2 generate de vehiculele ușoare, care va asigura că emisiile flotelor de autoturisme noi se reduc la o medie de 130g CO_2/km până în 2015.

(6) **Carburanți (în sectorul transporturilor):** Directiva 2009/30/CE[14] privind calitatea carburanților obligă furnizorii să reducă emisiile de gaze cu efect de seră asociate întregului lanț de producție a carburanților cu 6 % până în 2020.

Printre alte evoluții importante s-au numărat:

(7) **Aviație:** Directiva 2008/101/CE[15] pentru a include activitățile de aviație în sistemul de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității.

(8) **Transportul rutier:** Directiva 2009/33/CE[16] privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic.

3.3. Implementarea schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS)

În 2008, volumul total de emisii verificate generate de instalațiile EU ETS din UE-27 a fost de 2,11 miliarde tone[17] de CO_2, cu 3 % mai puțin decât în 2007. În timp ce declinul economic a fost resimțit puternic în sectoarele incluse în sistem, scăderea emisiilor s-a datorat, de asemenea, măsurilor de reducere a acestora întreprinse de instalații ca reacție la prețul robust la carbon, care a predominat în cea mai mare parte a anului 2008, înainte de începutul recesiunii. Figura 6 indică ponderea emisiilor EU ETS în emisiile totale de GES produse de UE.

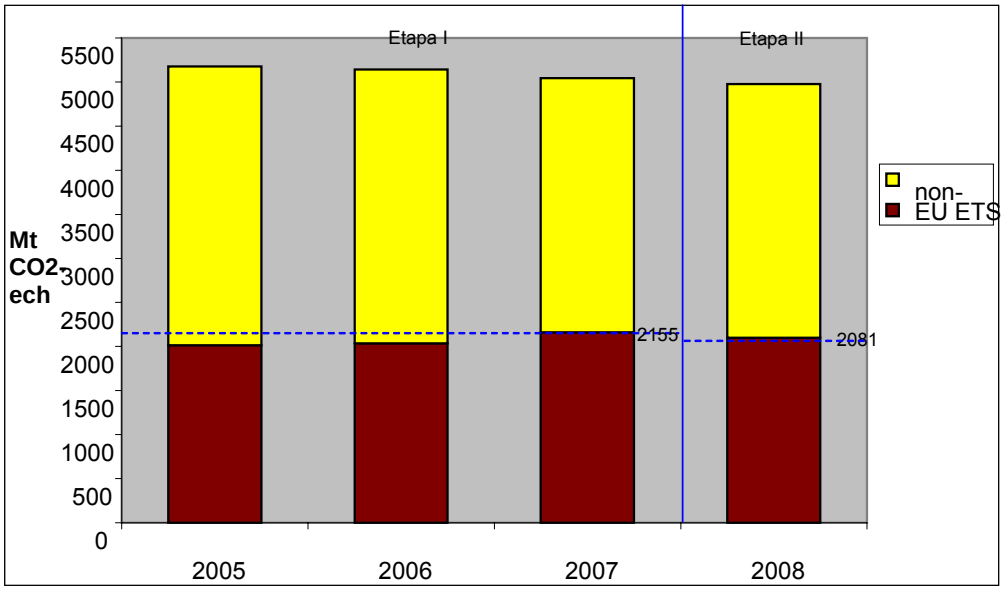
3.3.1. Prima perioadă de comercializare (2005 – 2007)

În medie, la prima perioadă de comercializare au participat 10 559 de instalații. Acestea au primit drepturi de emisie pentru 2 107 Mt CO_2 pe an și au emis în medie cu 2 %[18] mai puțin (2 071 Mt CO_2 pe an). Ponderea EU ETS în 2007 a fost de circa 43 % din totalul emisiilor de GES ale UE-27. Aproape două treimi din totalul instalațiilor sunt clasificate ca instalații de ardere[19], acestea fiind responsabile pentru peste 70 % din totalul emisiilor.

3.3.2. A doua perioadă de comercializare (2008 – 2012)

Plafonul comunitar pentru 2008-2012 este de 2,081 miliarde de certificate pe an, cu 10,5 % mai puțin decât se propusese inițial în planurile naționale de alocare prezentate de către statele membre. În 2008, au participat 10 680 în cadrul sistemului, emisiile verificate ale acestora fiind cu 9 % mai ridicate decât certificatele alocate.

Figura 6: Emisiile totale de GES în UE-27 defalcate în sectoare EU ETS și non-ETS

Notă: Figura reprezintă o estimare preliminară. Pentru 2008 au fost incluse estimările preliminare ale emisiilor totale de GES.

Sursă: Comisia Europeană

3.3.3. Utilizarea mecanismelor de execuție comună și de dezvoltare curată (JI/CDM) de către operatori

În cadrul planurilor naționale de alocare pentru a doua perioadă, fiecare stat membru a stabilit o limită pentru utilizarea de către operatori a creditelor bazate pe proiecte (execuție comună și dezvoltare curată). În total, instalațiile aflate sub incidența ETS din toate statele membre pot utiliza până la 278 de milioane de CER-uri sau de ERU-uri în cea de-a doua perioadă de comercializare. Această cifră este egală cu 13,4 % din plafonul comunitar pentru a doua perioadă de comercializare. În 2008, operatorii au utilizat 81,7 milioane de CER-uri sau ERU-uri, ceea ce reprezintă 3,9 % din totalul certificatelor predate. Începând cu 2013, regulile de utilizare a creditelor JI și CDM vor fi revizuite, astfel cum prevede directiva revizuită privind EU ETS[20]

3.4. Utilizarea proiectată a mecanismelor de la Kyoto de către autoritățile publice

Zece state membre din UE-15, precum și Ungaria și Slovenia, au decis să utilizeze mecanismele de la Kyoto pentru a-și atinge obiectivele prevăzute în protocol. Împreună, aceste state membre UE-15 ar achiziționa 93,1 Mt echivalent CO_2 pe an pentru respectarea obligațiilor care le revin în prima perioadă de angajament în temeiul Protocolului de la Kyoto. Aceasta reprezintă aproximativ 2,2 puncte procentuale din obiectivul de -8 % asumat de UE-15 în temeiul Protocolului de la Kyoto (a se vedea tabelul 12 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei).

Cele 10 state membre au decis să investească împreună aproximativ 3 miliarde EUR pentru achiziționarea de unități prin JI, CDM sau comercializarea certificatelor de emisii. Austria,

Țările de Jos, Spania, Luxemburg și Portugalia au alocat bugetele cele mai semnificative (531 milioane EUR, 506 milioane EUR, 409 milioane EUR, 330 milioane EUR și, respectiv, 305 milioane EUR) pentru perioada de angajament de cinci ani. În Slovenia, bugetul a fost estimat la 80 milioane EUR. Ungaria intenționează să participe la comercializarea internațională a emisiilor.

3.5. Utilizarea proiectată a rezervoarelor de carbon

Pe lângă politicile și măsurile vizând diversele surse de emisii de GES, statele membre pot utiliza rezervoare de carbon (a se vedea tabelul 13 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei). Informațiile furnizate până în prezent indică faptul că volumul net total de CO_2 captat în decursul perioadei de angajament prin activitățile de împădurire și reîmpădurire prevăzute la articolul 3 alineatul (3) din Protocolul de la Kyoto va fi de aproximativ 8,2 Mt CO_2 pe an pentru UE-15. În plus, se preconizează că realizarea activităților prevăzute la articolul 3 alineatul (4) va contribui cu 25,6 Mt CO_2 pe an la obiectivul din perioada de angajament în UE-15, iar Cehia, Polonia și Slovenia estimează o reducere de 5,5 Mt CO_2 pe an în decursul perioadei de angajament. Aceste cifre țin seama de limitele maxime permise pentru gestionarea forestieră, dar nu includ Spania, din cauza lipsei unor date detaliate. Împreună cu valorile cumulate ale Spaniei, ansamblul activităților din statele membre ale UE-15 în temeiul articolului 3 alineatele (3) și (4) sunt preconizate să reducă emisiile cu 42,4 Mt CO_2 pe an pe durata perioadei de angajament, reprezentând echivalentul a aproape 12,4 % din reducerea pe care și-au asumat-o statele UE-15, și anume 341 Mt CO_2 pe an pe durata perioadei de angajament în comparație cu nivelul emisiilor din anul de referință.

4. SITUAȚIA ÎN ȚĂRILE CANDIDATE LA UE

Între 1990 și 2007, emisiile **Croației** au crescut cu 3 %, iar față de 2006, acestea au crescut cu 5,3 %. În 2007, emisiile Croației erau de 32,4 Mt echivalent CO_2, cu 10 % mai puțin decât emisiile din anul de referință. Se preconizează că Croația își va depăși cu puțin obiectivul de la Kyoto, având în vedere măsurile existente și rezervoarele de carbon, dar cu ajutorul unor măsuri (suplimentare) planificate aceasta și-ar atinge și chiar depăși obiectivul.

În 2007, emisiile **Turciei** erau de 373 Mt echivalent CO_2, față de 170 Mt echivalent CO_2 în 1990 – o creștere de 119 % și, față de 2006, o creștere de 12 %.

În ianuarie 2009, **Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei** a înaintat secretariatului CCONUSC cea de-a doua Comunicare Națională, inclusiv inventarul emisiilor de GES în perioada 1990-2002. Între 1990 și 2002, emisiile totale de GES au scăzut cu aproximativ 10 %.

Pentru mai multe detalii a se vedea secțiunea 2 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei.